

Motion till riksdagen 2010/11:U3

**av Mikael Jansson och Richard Jomshof (SD)
med anledning av prop. 2010/11:35**

Fortsatt svenskt deltagande i den internationella säkerhetsstyrkan i Afghanistan (ISAF)

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att hela den svenska insatsen inom ISAF i Afghanistan ska dras tillbaka under 2013 och att en plan för detta ska upprättas under 2011.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att den svenska militära närvaron i Afghanistan ska fokusera på utbildning av de afghanska säkerhetsstyrkorna och dessa styrkors egen förmåga.

1 Insatsen

1.1 Den 11:e september och ISAF

Mobiliserade av 11 september-attacken 2001 anföll USA talibanerna i Afghanistan i det s.k. kriget mot terrorismen. I december samma år var talibanerna avsatta från makten och skingrade.

FN:s säkerhetsråd sanktionerade ISAF i december 2001. Från 2003 leder Nato ISAF. Afghanistans regering har bjudit in ISAF, och folkmajoriteten välkomnar de internationella skyddsstyrkorna. Amerikanskledda Operation Enduring Freedom (OEF) som för krig mot al-Qaida och talibanerna är under avveckling i Afghanistan, och resurserna förs över till ISAF. Det har den fördelen att sammanblandningen av ISAF och OEF minskar. OEF har lågt anseende bland afghanerna.

Fel! Okänt namn på

1.2 Den svenska insatsen

Enligt hävd när FN kallar till fredsbevarande och fredsskapande insatser tar Sverige ett ansvar. 2002 påbörjades den svenska insatsen inom ISAF. Från början var det en underrättelseinsats. Den svenska insatsen har efterhand ökat numerärt, och från 2006 har Sverige befälet över området Mazar-e-Sharif. Svenskarna utgör ett Provincial Reconstruction Team (PRT). Utbildning av de afghanska säkerhetstrupperna är en viktig del av verksamheten, eftersom det naturliga målet är att kunna lämna landet utan att det faller sönder.

Stridskontakter är vanliga. För att nå målet normalisering läggs stor vikt vid att undvika att skapa nya konflikter. Därför försöker svenskarna hålla inne med eldgivning trots hotfulla situationer. De svenska förlusterna i stupade och skadade är traumatiska även om de är låga jämfört med regelrätta krig. Insatsen kan inte motiveras om den blir permanent. De svenska förlusterna måste stå i proportion till den nytta vi gör.

2 Läget i Afghanistan och förutsättningar för framgång

2.1 Den mångkulturella staten Afghanistan

Som en del av det koloniala arvet är Afghanistans gränser ämnade att skapa motsättningar. När gränserna sattes var det av kolonialmakter som ville beskatta området och som inte var noga med folkens egna önskemål. Det är svårt att påverka i dag, men om länderna i de forna kolonialområdena hade bildats utifrån lokala villkor och förutsättningar hade många världskonflikter vi sett kunnat undvikas.

Ska Afghanistan förbli ett land måste de olika befolkningsgrupperna alla dels få inflytande, dels finna samförstånd. Men Afghanistan är fortfarande delat i klaner, och president Karzai är inte en legitim president i allas ögon. I de områden som domineras av talibanerna försöker dessa ta upp skatt och hålla egna provinsguvernörer.

2.2 Militärt läge

Al-Qaida och liknande grupper terrorism kännetecknas av att de är nätverk och svåra att bekämpa, men också av att de har svårt att själva agera utan fast struktur. Al-Qaida är terroriststämplat av FN, EU och USA. Den gerillastrukturen som terroristnätverket har är delvis skapad av USA under de år Afghanistan var ockuperat av Sovjet.

Stridskontakterna och därmed antalet sårade och stupade ökar när ISAF går in i de områden som kontrolleras av talibanstyrkor. En normalisering av landets administration och demokratiska struktur kan sägas ha lyckats först

när de afghanska säkerhetstrupperna kan röra sig i hela landet och när de av alla upplevs som en säkerhet och inte som ett hot.

Utbildningen av de afghanska säkerhetsförbanden är en viktig strategi inför ISAF:s tillbakadragande. De afghanska säkerhetstrupperna måste successivt ta över ISAF:s roll. Numerären bör öka och även kvaliteten på de afghanska förbanden. ISAF har cirka 120 000 soldater inne i Afghanistan. Den operativa delen av de afghanska säkerhetsstyrkorna är väsentligt mindre än ISAF-styrkan och kan rimligen inte överta ISAF:s roll inom överskådlig tid.

2.3 Civilt läge

Civilbefolkningen i Afghanistan är utsatt för militär aggression och lever under ytterst fattiga förhållanden. Grundförutsättningarna för att bygga välbefinnande finns inte eftersom det saknas trygghet och individuell frihet. De flesta äldre är analfabeter. Antalet dödade civila ökar kontinuerligt.

ISAF har ambitionen att stödja de civila funktionerna i Afghanistan. Det gör att de goda inneboende krafterna i landet kan stimuleras men också att förtroendet för ISAF ökar. Den svenska truppen har särskilt ansträngt sig att skapa goda relationer med den inhemska befolkningen.

2.4 Förutsättningarna för framgång saknas

I dag har målsättningen alltmer gått från att besegra talibanerna och skapa ett demokratiskt och fredligt Afghanistan till att i stället "tvinga talibanerna till förhandlingsbordet" för att kunna åstadkomma någon typ av förhandlingslösning.

Strategin som har antagits för att nå det ovanstående målet är den s.k. counterinsurgency-taktiken (COIN) som från NATO sägs vara vägen till framgång. I allt väsentligt är detta en lätt moderniserad version av taktiken för 1800- och 1900-talens koloniala polisinsatser för att slå ned uppror. Denna taktik är riskfylld och innebär inte på något sätt garanterade framgångar. Historien ger åtskilliga exempel på misslyckade COIN-insatser och relativt få framgångsrika.

I fallet Afghanistan har de amerikanska offensiverna i Helmandprovinsen lett till obestridliga taktiska framgångar, men trots detta sprids talibanernas verksamheter i andra delar av Afghanistan, och talibanattacker har stadigt blivit allt vanligare de senaste åren – något som talar mot att talibanerna är på väg att försvagas.

Samtidigt har den stora expansionen av den afghanska armén brottats med svåra problem. Graden av deserteringar har varit från hög till mycket hög, och betydande delar av den beväpning som har delats ut till armén har i stället hamnat i talibanernas händer. Vid de tillfällen då afghanska arméförband har deltagit i operationer har det förekommit att soldater har spridit information om detaljer i operationerna som sedan hamnat i talibanernas händer. Förbanden är etniskt snedrekryterade, korruptionen är stor och bristen på läskunniga

Fel! Okänt namn på

och pålitliga afghanska soldater gör att det är svårt att bygga upp en stabil kår av officerare och underofficerare.

En jämförelse med andra gerillakrig ger vid handen att en beslutsam gerilla kan hålla ut i decennier. Om det är först nu som en COIN-strategi inleds effektivt kan det med andra ord ta mycket lång tid innan märkbara effekter uppstår. Detta erkänns implicit i regeringens proposition. I praktiken ger regeringen inget slutdatum. Under Kabulkonferensen har president Karzai uttalat en "ambition" att den afghanska armén ska kunna ta över ansvaret för operationer i samtliga provinser i landet 2014, men givet problemen att bygga upp en stabil afghansk armé är det högst tveksamt om dessa ambitioner kommer att realiseras. Även om detta skulle ske aviserar regeringen en målsättning att också fortsättningsvis upprätthålla en militär närvaro i Afghanistan.

Insatsen i Afghanistan kan inte motiveras om den blir permanent. De svenska förlusterna och kostnaderna måste stå i proportion till den nytta vi gör. Insatsen måste också vägas mot andra insatser där vi kan hjälpa fler och med bättre utfall. Den svenska resursen att hjälpa är begränsad, vilket alltid medför prioriteringar.

3 Den svenska försvarsmakten

3.1 Afghanistaninsatsens undanträngningseffekter

Sverigedemokraternas syn på Afghanistaninsatsen kan inte frikopplas från vår syn på den svenska försvarsförmågan generellt. Man bör vara medveten om att insatser utomlands ofrånkomligen kommer att ske på bekostnad av resurser till det inhemska försvaret.

Eftersom det svenska försvaret har reducerats såväl ekonomiskt som gällande antalet förband innebär alltför stora internationella engagemang att vårt eget territorialförsvaret inte kan planeras eller övas. Varje självständig nation behöver ett existensförsvaret, vilket Sverige i dag inte har. Vår primära målsättning bör vara att bygga upp ett sådant försvar för att möta framtida hot i vårt närområde, inte ett försvar dimensionerat för insatser på fjärran slagfält till oklart gagn för Sverige.

3.2 Internationella insatser

Vår grundinställning är att det svenska försvaret i grund och botten existerar för att försvara Sverige och det svenska territoriet. Med detta sagt är vi inte principiellt avogt inställda till insatser i andra länder, så länge som dessa ligger i linje med Sveriges långsiktiga säkerhetsintressen och sker på mandat av FN:s säkerhetsråd. Utlandsinsatserna ska vara frivilliga för alla inblandade.

För att en internationell insats ska vara meningsfull så måste det också finnas rimliga utsikter till framgång. Insatsen i Afghanistan är dock inte en sådan. Vi riskerar att dras in i ett moras av gerillabekämpningsinsatser som kan

Fel! Okänt namn på

vara i decennier och kosta det svenska försvaret miljarder som i stället kunde ha använts till en uppbyggnad av försvarsorganisationen i Sverige.

Stockholm den 18 november 2010

Mikael Jansson (SD)

Richard Jomshof (SD)